Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens

Aan: Teammanager Team VTH Prostitutie en VBT, 5.1, 2, e
cc: Adviseur gegevensmanagement, 5.1, 2, e
cc: Stadsdeeldirecteur Centrum, portefeuillehouder VTH: W. Hövelmann
cc: Privacy Officer, 5.1, 2, e
cc: Functionaris Gegevensbescherming, 5.1, 2, e

Datum november 2023
Behandeld door 5.1, 2, e
E-mail cpa@amsterdam.nl

Onderwerp BRP raadpleegscherm voor Bibob-team VTH Stadsdelen

Advies van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) over het voorgenomen gebruik van raadpleegschermen met informatie uit de gemeentelijke en landelijke Basisregistratie Personen (BRP) voor het team dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Wet Bevordering Integriteitsbeoordeling door het Openbaar Bestuur (Wet Bibob). Dit team maakt deel uit van Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) Stadsdelen en staat bekend als het VTH Bibob-team, afgekort als het VBT.

Geachte mevrouw 5.1, 2, e

Tijdens de vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) van 5 oktober 2023 was u bij het agendapunt "BRP raadpleegscherm voor VBT" tezamen met 5.1, 2, e en 5.1, 2, e aanwezig.

Bijgaand treft u aan het advies van de CPA.

A. Samenvatting advies

De commissie **adviseert** conform het Verstrekkingenbeleid BRP 2020[1] en artikel 3.8 Wet BRP als volgt:

- Herijk en actualiseer de Data Protection Impact Assessment (DPIA) die in 2021 is uitgevoerd op 'Integriteitstoetsen, Bibob-toetsen';
- Verduidelijk de privacyverklaring met betrekking tot de Bibob-procedure[2] door het (voorgestelde) werkproces samen te vatten en het raadplegen van de BRP, met name in geval van familierelaties, als onderdeel van het Bibob-onderzoek duidelijk en transparant voor betrokkenen te beschrijven.

De CPA wenst laatstelijk op de hoogte te worden gehouden van de uitkomsten van het overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken (Rijksdienst voor Identiteitsgegevens) omtrent de uitgesproken verwachting dat de Bibob-taak per 1 januari 2024 wordt toegevoegd aan de landelijk autorisatiebesluiten voor Gemeenten.

B. Aanleiding en omschrijving

De gemeente Amsterdam kan conform de Wet Bibob bij bepaalde vergunning- of subsidieaanvragen en bij vastgoedtransacties met de gemeente een Bibob-onderzoek uitvoeren. Een Bibob-onderzoek wordt bijvoorbeeld uitgevoerd bij een aanvraag voor een alcoholwetvergunning of een kansspelautomatenvergunning. De strekking van het uitvoeren van een Bibob-onderzoek betreft het beoordelen van de integriteit en achtergrond van bedrijven en personen met wie de gemeente zaken doet, om te voorkomen dat zij onbewust criminaliteit faciliteert. Het doel is dus om te voorkomen dat de overheid onbewust betrokken raakt bij of bijdraagt aan criminaliteit door zakelijke relaties aan te gaan met onbetrouwbare partijen. Dit helpt bij het handhaven van de integriteit van het openbaar bestuur en het voorkomen van fraude, corruptie en georganiseerde criminaliteit.

De aanleiding voor de adviesaanvraag is gelegen in een taakverschuiving. Voorheen was het uitvoeren van een Bibob-onderzoek neergelegd bij de Directie Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Het voornemen is om de taken toe te delen aan de stadsdelen (VBT).

Onderdeel van het uitvoeren van een Bibob-onderzoek betreft het raadplegen van de BRP. Het raadplegen omvat daarbij alle in Nederland ingeschreven personen die een aanvraag hebben ingediend in het kader van een vergunning of subsidie, waaronder eigenaren van panden en ondernemingen, leidinggevenden en gemachtigden, financiers en bij financiering betrokkenen, voor vestigingen in Amsterdam. Deze doelgroepen kunnen ook buiten Amsterdam wonen of buiten Amsterdam panden bezitten.

[1] https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/1022223/201104verstrekkingenbeleid_brp_1_0.pdf
[2] https://www.amsterdam.nl/privacy/specifieke/privacyverklaringen-bestuur/privacyverklaring-bibob-procedure/

Verzoek aan de CPA
Aan de CPA wordt verzocht kennis te nemen van en positief te adviseren op de voorgenomen BRP gegevenslevering en verwerking door het VBT.

C. Advies

De CPA dankt de aanwezigen voor hun toelichting en de aangeleverde stukken, waaronder het transparantiedocument.

De commissie stelt voorop dat de raadpleging van de BRP als onderdeel van een Bibob-onderzoek zijn grondslag heeft in het uitoefenen van één of meerdere publieke taken voor het algemeen belang.[3] De publieke taken zijn wettelijk vastgelegd in de Wet Bibob en de Beleidsregel Wet Bibob gemeente Amsterdam.[4] Een Bibob-onderzoek vindt primair plaats op basis van informatie die de betrokkene aanlevert via het zogenaamde Bibob-vragenformulier,[5] waarop onder meer de naam, adres en de woonplaats of plaats van vestiging van betrokkene worden uitgevraagd.[6] Om de door de betrokkene aangeleverde informatie te verifiëren en controleren, wat noodzakelijk is bij een Bibob-onderzoek, is het noodzakelijk om de BRP te raadplegen.

Het voornemen om de taak bij VBT te plaatsen kan door de commissie worden gevolgd, aangezien dit beter aansluit bij het voorgestelde drietrapsraket-stelsel en correspondeert met de thans gangbare werkwijze. Een 'opschalingsmogelijkheid', waarbij kennishouders uit verschillende teams en afdelingen samenwerken en dossiers indien nodig worden overgedragen, is passend en geboden bij dit stelsel en deze werkwijze.

Wat betreft de gegevenslevering en de verwerking van persoonsgegevens tijdens de Bibob-procedure, wil de commissie het volgende benadrukken: De DPIA waarnaar in de adviesaanvraag wordt verwezen heeft betrekking op de (ondersteunende) applicatie genaamd 'Decos Join DVL' (Decos). Decos is een documentmanagementsysteem waarin onder andere een Bibob-dossier digitaal kan worden afgehandeld via workflows. De applicatie maakt het bovendien mogelijk om de toegang tot dossiers afhankelijk van de persoon of rol in te richten. Hoewel een DPIA voor een zaaksysteem zoals Decos nuttig en noodzakelijk is, is de scope te beperkt om alle risico's met betrekking tot de processen en workflows die in Decos worden uitgevoerd te identificeren. Hiervoor is diepgaande input van kennishouders en stakeholders van het (hoofd)proces vereist, aangezien het afhandelen van een dossier in een zaaksysteem doorgaans slechts onderdeel is van en ondersteunend is aan het (hoofd)proces.

De commissie heeft naar aanleiding van contact met de FG begrepen dat er in 2021 een DPIA is uitgevoerd op het proces 'Integriteitstoetsen', waar het uitvoeren van een Bibob-

[3] Ingevolge artikel 6 lid 1 sub e van de AVG.
[4] https://wetten.overheid.nl/BWBR0013798/2023-09-01#Hoofdstuk1; https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR676464/1, .
[5] Artikel 7a lid 5 van de wet Bibob.
[6] Artikel 7a lid 2 sub a, b en g van de Wet Bibob.

onderzoek onderdeel van uitmaakt. De voorgestelde taakverschuiving en uitbreiding, en de wens om een zoeklicht op familiaire relaties te plaatsen is in deze DPIA echter niet, althans onvoldoende, aan bod gekomen en gemitigeerd. De commissie benadrukt dat een DPIA een doorlopend proces is en niet een eenmalige afvinkexercitie. Het betreft een voortdurende cyclus, waarbij tijdige herziening en actualisatie van de DPIA van essentieel belang zijn. Nieuwe risico's en bijbehorende maatregelen die tijdens het herzien van de DPIA worden geïdentificeerd, dienen daarbij grondig te worden onderzocht. De commissie adviseert derhalve de DPIA op grond van deze bevindingen te herijken.

Vooruitlopend op de door de commissie onderstreepte noodzaak om de DPIA te herijken geeft de commissie mee om de 'Privacyverklaring Bibob-procedure'[7] te verduidelijken door het proces van raadplegen van de BRP als onderdeel van het Bibob-onderzoek hierin stapsgewijs in op te nemen. Deze verduidelijking moet betrekking hebben op het raadplegen van de BRP en een heldere samenvatting van het werkproces, uitgesplitst in het lichte en uitgebreidere onderzoek, alsmede de samenwerking met OOV. Het doel hiervan is vooral om meer duidelijkheid te bieden aan de personen die worden onderworpen aan een Bibob-onderzoek en degenen die hier onbewust of subsidiair in worden betrokken. De commissie beveelt in het verlengde daarvan daarom aan om te benadrukken wanneer en waarom het noodzakelijk is om gegevens van familieleden (zogenaamde 'familiaire relaties') of een Bibob-relatie te raadplegen en evenwel te verwerken ter onderbouwing van een Bibob-onderzoek.

De commissie wenst verder op de hoogte te worden gehouden van de uitkomsten van het overleg met het Ministerie van Binnenlandse Zaken (Rijksdienst voor Identiteitsgegevens) omtrent de uitgesproken verwachting dat de Bibobtaak per 1 januari 2024 wordt toegevoegd aan de landelijk autorisatiebesluiten voor Gemeenten, alsmede de verbreding van de grondslag.

Laatstelijk brengt de commissie in herinnering dat de rol van de CPA adviserend is en niet instemmend. Dat wil zeggen dat het verzoek dat aan de commissie is voorgelegd om 'positief te adviseren' over het voornemen niet past bij de rol en taak van de CPA als adviesorgaan.[8]

Hoogachtend,

Mevrouw H. Janssen
Voorzitter Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

[7] https://www.amsterdam.nl/privacy/specifieke/privacyverklaringen-bestuur/privacyverklaring-bibob-procedure/
[8] Een andere lezing volgt overigens ook niet uit het Verstrekkingenbeleid BRP 2020.

Uittreksel van het verslag van het 7e agendapunt van de vergadering op donderdag 5 oktober 2023

7. BRP-raadpleegschermen voor het Bibob-team VTH-stadsdelen

Het aangeleverde transparantiedocument geeft weer hoe de gang van zaken is bij vergunningaanvragen voor zaken die in de Bibob-regelingen zijn opgenomen. In het verleden konden de vergunningsteams bij een vermoeden dat er iets niet aan de haak was, een beroep doen op het Bibob-expertiseteam van OOV. Tegenwoordig moet de vergunningverlener bij een aanvraag voor een Bibob-plichtige zaak de aanvrager een formulier laten invullen dat vervolgens naar de VTH-diensten van stadsdelen gaat. Die moeten voor de toetsing BRP-gegevens raadplegen. De CPA wordt gevraagd een advies te geven over de overdracht van de bevoegdheid om voor dit doel de BRP te raadplegen van OO&V naar VTH-stadsdelen.

De CPA vraagt een toelichting op de wijze waarop de keuze voor een bepaald traject in de afhandeling van de vergunningsaanvraag tot stand komt.

Voor de wet Bibob zijn beleidsregels ontwikkeld die bepalen wanneer welke maatregel wordt ingezet. Er wordt bijvoorbeeld verschil gemaakt tussen lichte en uitgebreide onderzoeken. Die laatste worden vooral ingezet als de financiering van de onderneming ondoorzichtig is.

De CPA merkt op dat het transparantiedocument vooral gericht is op de verwerkingsgrondslag. Er zijn echter ook aspecten van rechtsbescherming omdat een Bibob-procedure ook kan uitmonden in het weigeren of intrekken van een vergunning. De vraag is via welke route een burger bezwaar kan maken tegen deze gegevensverstrekking vanuit de BPP. Moet hij dan bezwaar maken tegen het vergunningsbesluit of moet hij een beroep doen op de AVG?

Dan dient men een bezwaar in te dienen tegen het besluit over de vergunningaanvraag. Het is volgens de indieners nog nooit aan de orde geweest dat een aanvrager de rechtmatigheid van de gegevensverstrekking zelf betwistte. De raadpleging van de BRP heeft een grondslag in de wettelijke taak van de gemeente. De burger kan altijd een AVG inzageverzoek doen en dan kan de gemeente duidelijkheid van zaken geven. Verder kan iedereen altijd een beroep doen op andere uit de AVG voortvloeiende rechten die aan betrokkenen zijn toebedeeld.

Daarbij tekenen de indieners aan dat in 2024 wellicht nog een kleine wijziging in de gegevensset zal optreden. Afhankelijk van het landelijk overleg over verbreding van de grondslag voor zelfstandig gemeentelijk Bibob-onderzoek. Dat voorbehoud wil men hier wel maken bij het transparantiedocument, al zal dat voor de inhoud van de adviesvraag geen wezenlijk verschil maken.

De voorzitter vraagt zulke informatie alsnog aan de secretaris door te geven als die op korte termijn beschikbaar komt. Zij kondigt aan dat een schriftelijk advies van de CPA zal volgen.